

Mannelijke verzorgenden

Je ziet ze maar weinig op de werkvloer. Terwijl toch driekwart van de verzorgenden mannelijke collega's zou willen hebben, bleek anderhalf jaar geleden uit een enquête van TvV. Hoe denken mannelijke verzorgenden zelf over hun beroep? Aan het woord vier mannelijke collega's.

TEKST: SIGRID STARREMANS | FOTO'S: JOHANNES ABELING EN IVONNE ZIJP

'Een man tegen een man is anders dan een vrouw tegen een man'

Allal Fkyerat (49), contactverzorgende bij zorghotel Leo Polak in Amsterdam, onderdeel van Amstelring

'Allal, kun je even komen helpen?' Allal krijgt het verzoek meer dan eens tijdens zijn dienst. Meestal is hij de enige man in een team van vier medewerkers. En cliënten in de rolstoel of in en uit bed tillen is ook met een tillift vaak geen eenvoudige klus. Dan is het wel zo makkelijk om even een beroep te doen op de fysieke kracht van een sterke man, als die dan toch in de buurt is. En Allal doet het graag. 'Het doet me goed als ik geroepen word. Je bent een ondersteuning voor je vrouwelijke collega's.'

Allal werkt zeventien jaar in de zorg. Twintig jaar geleden vertrok hij uit zijn geboorteland Marokko. Hij trouwde in Nederland en ging op zoek naar een baan. De zorg heeft hem altijd getrokken. 'Ik ben opgegroeid in een warm, liefdevol gezin', verklaart hij. 'Respect en liefde voor de medemens was heel belangrijk. Mijn oude oma was jarenlang bedlegerig. Ook mijn vader verzorgde zijn moeder. Hij noemde haar "zijn paradijs op aarde". Dat een man een vrouw verzorgde, vond niemand vreemd.'

Met name in de zorg kun je iets voor een ander betekenen, vindt Allal. Al is het niet altijd een makkelijk

beroep. 'Je ziet mensen in je armen sterven. Je hebt cliënten met heel veel verdriet. Maar daar leer je mee omgaan.' Hij vindt dat hij een prachtige baan heeft. 'Ik geniet er elke dag van.'

Het is jammer dat niet meer mannen voor het vak kiezen, vindt hij. Hij vermoedt dat velen werken als verzorgende saai lijkt. Dat je alleen bezig bent met 'plassen en poepen'. Maar Allal weet dat de mannelijke inbreng belangrijk is in de zorg. Soms heeft hij cliënten die niet door een mannelijke verzorgende geholpen willen worden, maar ook het omgekeerde komt voor. 'Laatst hadden we een hoogleraar die een prostaatoperatie had gehad. Hij vond het vreselijk om de wond door een vrouw te laten verzorgen. Bij een man voelde hij minder schaamte. Een man tegen een man is anders dan een vrouw tegen een man.'

Allal denkt, wat dat betreft, ook met veel plezier terug aan de jaren dat hij vaker met een mannelijke collega dienst had. 'Dat was echt een feest. We deden samen cliënten onder de douche en zetten ze in de rolstoel. Voor cliënten is het heel prettig om geholpen te worden door twee sterke mannen. Als je ze optilt of draait, doe je ze geen pijn. Als ze passief kunnen zijn tijdens die handelingen houden ze meer energie over voor andere dingen.'

PHOTOCREDIT: JOHANNES ABELING

'Op mijn Facebookpagina had ik ook nog eens een roze T-shirt aan'

Mike van Haren (27), EVV'er bij Driegast-huizengroep in Arnhem

Iedereen in het team is het erover eens. Sinds Mike in maart zijn intrede heeft gedaan in het vrouwenteam van verzorgenden, is de sfeer verbeterd. Maar waar dat precies in zit? Dat is lastig aan te geven. 'Het is niet meetbaar. Het zit vaak in kleine dingetjes', vindt teamleider Hans Slijp. 'Er worden net wat andere grapjes gemaakt en andere gesprekken gevoerd.' 'Misschien wordt er ook wat minder geroddeld', meent een vrouwelijke collega die tijdens het interview toevallig voorbijloopt. 'Als er een man in het team zit, dan gaat het niet alleen maar daarover.' Mike heeft het in elk geval prima naar zijn zin in het verzorgings- en verpleeghuis. Hij werkt graag met mensen. Dat het team louter uit vrouwen bestaat, daar heeft hij eigenlijk helemaal geen problemen mee. Voordat Mike de opleiding tot verzorgende ging doen, werkte hij in de horeca op passagiersschepen en in een strandpaviljoen op Texel. Maar het werken in bars en hotels ging hem tegenstaan. Hij wilde iets voor anderen betekenen. De zorg, dat leek hem wel wat. En dat viel niet tegen. 'Ik krijg heel veel voldoening van mijn werk', vertelt hij. 'Er is zelden een dag dat ik niet tevreden naar huis ga.' Mike vindt het heerlijk om bij de bewoners te zitten, een praatje te maken en ze aandacht te geven. Met de mannelijke bewoners kletst hij vaker over sport en Ajax, onderwerpen die zijn vrouwelijke collega's minder snel aanroeren. En gaat het even niet zo lekker met een bewoner, dan geeft hij een knuffel. Dat zijn zachte kanten in zijn karakter die niet iedere man heeft, vermoedt hij. Net als werken in de zorg überhaupt, worden ze nogal eens geassocieerd met homoseksualiteit. Mike heeft een vriendin, maar dat die vooroordelen er zijn, daar weet hij over mee te praten. 'Toen ik hier kwam solliciteren, werd gezegd: "Zou dat er eentje zijn?"', weet hij. 'En toen ze op mijn Facebookpagina keken, had ik daar ook nog eens een roze T-shirt aan!' Ook sommige vrienden van Mike vinden 'verzorgende' maar een vreemd beroep voor een man. 'Na een tijdje hoor je er niks meer over, maar ik weet zeker dat ze het soms toch nog raar vinden', vertelt hij. 'Ik lig daar niet wakker van. Het geeft mij een fijn gevoel om iets te kunnen betekenen voor de mensen hier.'

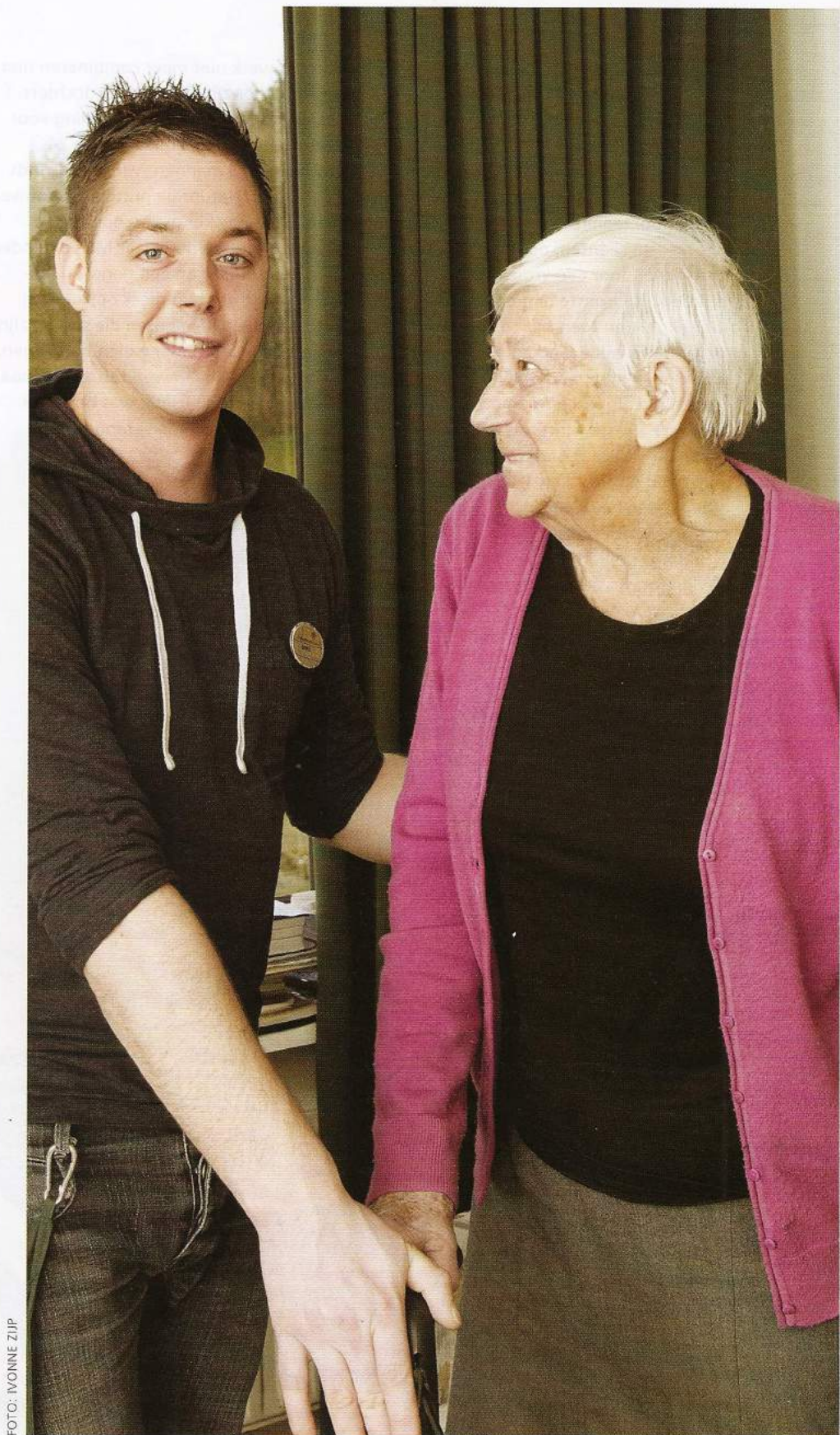

FOTO: IVONNE ZIJP

'Bij mijn vorige baan werkten alleen maar mannen. De conversatie was botter'

Marco Spies (43), tweedejaars leerling-verzorgende en werkzaam bij thuiszorgorganisatie Groot Gelre in Arnhem

'Bij de thuiszorg is het best lastig om mannen in te zetten', vertelt Paula Roelandschop, teamleidster bij Groot Gelre. 'De meeste cliënten, ook mannen, willen toch liever door een vrouw verzorgd worden.' Ze fronste dan ook even de wenkbrauwen toen Marco Spies voor de organisatie wilde werken. Hij was niet alleen man maar had ook nog eens zijn leven lang als procesoperator in de papierindustrie gewerkt. Als dat maar goed zou gaan ... Maar Marco blijkt een natuurtalent! 'Die jongen haalt alleen maar negens', vertelt Paula. 'En opmerkelijk genoeg is zijn man-zijn bij hem niet zo'n probleem.' Waar dat aan ligt? 'Ik denk dat hij een bepaalde rust uitstraalt.'

Marco zelf moet even nadenken als hem wordt gevraagd waarom het contact met de cliënten zo goed verloopt. 'Ik denk dat ik niet gehaast overkom', zegt ook hij dan. 'Ik ben vrij rustig. Alhoewel er ook vrouwen zijn die niet door mij gewassen willen worden. Dat geeft niet. Dan doe ik alleen de avonddienst.' In de zorg werken wilde Marco eigenlijk zijn hele leven al. Door omstandigheden kwam het er niet van. Jarenlang was hij bestuurder van machines in een papierfabriek. De aanleiding om twee jaar geleden wel de overstap te maken, was triest. Zijn vrouw overleed. In de papierfabriek had Marco vaker nachtdienst. Hij

kon het werk niet meer combineren met de zorg voor zijn twee jonge dochters. Marco werkt en doet de opleiding voor verzorgenden. In zijn klas zitten 24 vrouwen en 3 mannen. Vervelend vindt hij dat niet. Natuurlijk praten de vrouwen in de pauzes vaker over schoenen en kleren, onderwerpen waar Marco minder mee heeft. Maar op een gegeven moment valt je dat niet meer op, zegt hij. 'Het zijn allemaal mensen die sociaal zijn en iets voor een ander willen betekenen. Bij mijn vorige baan werkten alleen maar mannen. De conversatie was botter. Ik vind dit een heel fijne verandering.'

Dat mannen in de zorg bijna allemaal homoseksueel zijn, is een vooroordeel, denkt Marco. Maar hij houdt niet van typische mannendingen als auto's en voetbal. Verder is het werk in de zorg helemaal zoals hij zich dat had voorgesteld. 'Dit had ik dertig jaar eerder moeten doen.' Zwaar vindt hij het werk niet. En wellicht heeft dat te maken met de voordelen van het man-zijn. 'Niet in alle woningen heb je een tillift of een aangepast toilet. Dan is het makkelijker als je sterk bent. Dat zou een reden kunnen zijn om meer mannen te werven voor de zorg.'

FOTO: IVONNE ZIJP

'Vrouwen zeggen vaak: "We kunnen het wel doen, maar ..."'

Gert Jak (60), verzorgende in verpleeghuis De Hoge Hop, onderdeel van Omring, in Hoorn

Jurkjes die in de uitverkoop zijn, iemand die een goede slag heeft geslagen in een warenhuis. Gaan de gesprekken 's morgens bij de overdracht die kant op, dan heeft Gert het snel gezien. 'Dan denk ik: nou, daag, ik stap maar eens op', vertelt hij. 'En daar hebben mijn vrouwelijke collega's ook alle begrip voor hoor!', vervolgt hij lachend. Gert heeft het verder erg naar zijn zin in het vrouwenteam van verpleeghuis De Hoge Hop. Wel was het even wennen toen hij in 1998 startte met de opleiding voor verzorgenden. Gert werkte daarvoor in echte mannenwerelden als de horeca en de bouw. Zijn vrouw werkte in een verpleeghuis. Daar zag hij van dichtbij hoe mooi het werken met ouderen kan zijn. 'Maar tijdens de opleiding heb ik wel vaker twijfels gehad', bekennt hij. 'Je komt in een vrouwenwereld terecht. En dat is anders. Moet een man bijvoorbeeld een beslissing nemen, dan is het meestal van: we doen het wel of we doen het niet. Vrouwen zeggen vaak: "We kunnen het wel doen, maar ..." Ik heb me vaker afgevraagd hoe ik daarmee om moest gaan.' Aan het eind van de opleiding was Gert echt om. 'Ik wist: dit werk is het helemaal voor mij!' Met zijn vrouwelijke collega's leerde hij omgaan, al denkt hij dat de aanwezigheid van een man in het team voordelen kan hebben. 'De sfeer is net even anders, wat algemener gericht. En ik merk ook dat ik soms relativerender en meer rechtdoorzee ben dan mijn vrouwelijke collega's. Gaat het bijvoorbeeld om relaties tussen bewoners, dan zien mijn vrouwelijke collega's vaak meer problemen dan ik.' Gert werkt momenteel in een huiskamer met acht mannelijke bewoners. En dat is eigenlijk heel leuk, vindt hij. 'Je hebt het meer over typische mannenonderwerpen als sport en politiek. Voor de bewoners is

FOTO: JOHANNES ABELING

het ook prettig als ze daar met een verzorgende over kunnen praten.' Soms heeft Gert ook mannelijke collega's. Maar zijn ervaring is dat die vaak meer ambitie hebben en al snel doorstromen naar hogere functies. Zelf heeft Gert die

wens helemaal niet. 'Ik weet wat een teamleider moet doen. Ik weet wat een manager moet doen. Voor mij weegt het werkplezier dat ik heb door met de bewoners bezig te zijn niet op tegen een hoger salaris.' ■